

Editor: Călin Vlasie

Redactare: Ioana Bogdan

Tehnoredactare & prepress: Marius Badea

Coperta colecției: Ionuț Broșțianu

**Descriere CIP a Bibliotecii Naționale a României
NEDELCIU, MIRCEA**

Opere / Mircea Nedelciu ; ed. îngrijită și pref. de
Ion Bogdan Lefter. - Pitești : Paralela 45, 2014 -

9 vol.

ISBN 978-973-47-2009-5

Vol. 4. : Tratatment fabulatoriu. - 2016. -

ISBN 978-973-47-2237-2

I. Lefter, Ion Bogdan (ed. ; pref.)

821.135.1-84

MIRCEA NEDELCIU

Opere 4

Tratatment fabulatoriu

roman

Ediție îngrijită și prefață de
Ion Bogdan Lefter

Cuprins

<i>Notă asupra ediției</i>	5
<i>Prefață. Romanul al doilea: „tratatamentul fabulatoriu” aplicat vieții produce proză de mare clasă!, de Ion Bogdan Lefter</i>	7
Avertisment la ediția a II-a – 1996	37
Prefață la ediția I (1986)	43
TRATAMENT FABULATORIU	87
I	89
II	108
III	126
IV	137
V	150
VI	173
Al șaptelea!	192
VIII	219
IX	234
X	257
XI	275
XII	281

COMENZĂ - CARTEA PRIN POȘTA

EDITURA PARALELA 45

Piața 100, nr. 10174, Str. Fântâna Căminului 100

Tel.: 0248 639 100 / 0753 040 444

0751 247 818

Fax: 0248 634 533 / 0248 631 433 / 0248 631 432

e-mail: comenzi@edituraparalela45.ro

sau comenzi: www.edituraparalela45.ro

Trădătoarea în Gârboșeni

www.paralela45.ro

e-mail: comenzi@paralela45.ro

/

Să nimerеști din întâmplare într-un loc necunoscut în care n-ai vrut să ajungi și să simți brusc absența cuvintelor, să-ți lipsească ajutorul lor în înțelegerea celor văzute, să nici nu mai vezi din cauza acestei neașteptate lipse.

Încă de dimineață – o căldură toridă, deloc în acord cu anotimpul, un front atmosferic în schimbare din punct de vedere al sarcinii electrice (dracu' știe ce influențe au astfel de întâmplări asupra unui psihic, fie și normal) și o oboseală acumulată de săptămîni în șir, atenuată abia cîteva secunde după lăsarea valizei cu rufe murdare în gară. Apoi orașul: un oraș mare în care n-ai mai fost niciodată și în care nu cunoști pe nimeni, toate străzile duc undeva, dar tu nu știi unde anume, o egalitate perfectă între stînga și dreapta, între înapoi și înainte; zgomot continuu ca un bîzîit de țînțari mai mari decît omul, panouri indicatoare, săgeți, semne clare și indescifrabile în același timp, străzi în reparație și străzi care se înfundă (cum să nimerеști tocmai pe una din astea cînd sînt atîtea și toate ți se păreau la fel?); un hohot de rîs – spart – și un plîns isteric topite amîndouă într-o aceeași pastă incoloră.

Nu simțeam că mi-ar fi foame, iar setea creștea în măruntaiele mele doar datorită oboselii. Ce să ceri într-un restaurant mare, cu firmă impunătoare și ros pe dinăuntru de o aglomerație pestriță? Mă rog, m-am așezat la o masă și încercam să „fac punctul”. Chiar așa visasem în tren în cele cîteva minute cît ațipisem cu capul proptit în căușul palmei și cu dosul mîinii lipit de geamul rece: un fel de aparat cu pendul și cu un vîrf de ac lăsînd pe o hîrtie de calc o urmă de cerneală roșie; trebuia să aduc vîrful acului într-un punct din centrul hîrtiei și nu reușeam; liniile roșii de pe hîrtie se tot aglomerau și începeau să figureze pești, șerpi, dragoni, cai bălțați. Mai păstram de la acel vis și gura uscată cu care mă trezisem ușor panicat, dar ceasul pe care îl priveam în restaurant arăta deja altă oră.

Nu știam unde-i Direcția agricolă, unde sînt celelalte instituții la ale căror uși de birouri aveam de bătut peste zi, nu știam unde-i autogara și nici la ce oră plecau autobuzele spre zona Fitotronului. De fapt, nu știam nici că

după un prim drum pînă acolo aveam să mă întorc din nou în oraș și nici că, abia mai tîrziu, spre amurg, aveam să mă întîlnesc cu „locul acela” și că aveam să simt și mai acut imposibilitatea de a face punctul cînd îți mai lipsesc și cuvintele.

Am băut pînă la urmă un nectar bulgăresc, și am început să simt gulerul cămășii mai puțin lipicios: chiar proaspăt mi s-a părut după cum îmi mîngîia ceafa la fiecare mișcare, deși știam bine că-i murdar și îmbibat de transpirație ca după o noapte în tren și o dimineață toridă în preajma gării.

Aveam doar un număr de telefon de la o centrală de întreprindere. Nu riscam decît să-i spun centralistei că nu știu cu ce interior vreau să vorbesc, nu aveam nici un nume și nici vreo funcție exactă a omului care ar fi știut ceva despre mine și postul meu obținut la concurs prin corespondență la Fitotron. Bineînțeles că fata cu voce răgușită (poate așa își închipuia că e mai sexy!) a refuzat să-mi spună adresa Direcției agricole, nu era obligația ei sau era un secret care se dezvăluia oricum, numai prin telefon nu? Poate era grăbită. A închis înainte de a-mi auzi complimentul: „Mulțumesc, ați fost foarte amabilă!” Apoi m-am hotărît să merg numai pe străzile cele mai largi, pe bulevarde cînd era cazul. Am stabilit destul de ușor cam în ce direcție ar fi sudul și începusem să fiu convins că prin combinația dintre cele două metode aveam să ajung în cele din urmă în centru. Nu știu de ce îmi închipuiam că birourile pe care le căutam eu, ținînd de agricultură și de meteorologie, se aflau în centru. Poate pentru că mi se spusese încă de la telefon, cînd sunasem din Mocleasa: „vii la noi, la centru, și-ți dăm toate hîrțile!”

Un oraș mare și aglomerat în care nu cunoști pe nimeni pare mai degrabă un oraș pustiu. Te plimbi pe străzi și te întrebi de ce pericol grav și necunoscut au fugit locuitorii. Și totuși ei vorbesc aceeași limbă cu tine, forfotesc, te împresoară, trec prin tine, nu-și întîlnesc nici măcar o fracțiune de secundă privirea cu a ta.

Să cauți disperat chipuri de femei frumoase, decolteuri, pantaloni roșii bine mulați pe fese de adolescente, sîni agitîndu-se sub bluze subțiri și, cînd le zărești, să descoperi din nou că ești singur într-un oraș pustiu. De fapt, invers, că toată mulțimea aia pestriță, forfotitoare, curgătoare, browniană a fost brusc și definitiv părăsită de cineva. Dar de cine a fost părăsită și pentru care motiv? Ce pericol și mai mare te pîndește dacă rămîi în continuare în pîntecele ei agitat?

Ți-ai păstrat calmul și ai avansat spre centru după regula bulevardului celui mai larg. S-a dovedit bună într-o oarecare măsură; există un

centru aparent și un centru ascuns. Cîte ceva util afli și dacă ajungi în centrul aparent, în piața largă și însorită și protejată de circulația camioanelor de mare tonaj prin cîteva panouri cu indicația „sens interzis cu excepția...” Plăci mici, negre, de sticlă groasă prin care se văd litere gălbui, deducții fondate pe logică și instinct în aceeași măsură, portari fără prestață, de fapt țărani navetiști turnați în cîte o uniformă prea largă, amabili dar neinformați, emițînd odată cu tine deducții după trasee absurde. Dîndu-și cu părerea că meteorologie e totuna cu merceologie sau metrologie și trimițîndu-te în cele din urmă, cînd ajungi să-i faci să creadă că ești de la „timpul probabil”, la observatorul astronomic unde nu mai e decît un muzeu, ceva cu monezi vechi, asta parcă-i numismatică, dar ce contează, oricum căutai altceva.

Omul trebuie să fie tot timpul prezent, să aibă simțurile și spiritul proaspete, optimismul lui să derive direct din această prezență continuă. Să adoarmă brusc și să nu aibă nici vise, nici coșmaruri. Să fie peste tot în pielea lui, acasă, nicidec dislocat, ezitant, obosit. Asta e! Erai obosit și nu voiai s-o recunoști. Altfel de ce ți s-ar fi părut lumea atît de cenușie cînd, de fapt, ea era pestriță și însorită? O mie treizeci de milibari și cerul în întregime senin, vizibilitate în jur de 70 după codul din schema Bjerkens, adică de 20 de kilometri, cam cît ar fi, după hartă, pînă la zona Fitotronului. Doar un semn neliniștitor pe un panou de circulație:

Adică „oraj în ora precedentă” 29 pe cod

Și o lumină de soare plin de sine, satisfăcut ca un burghez la ora siestei. Zeul este satisfăcut și atunci toți muritorii, afară de mine care știu că ne aflăm în marginea anticiclonului și că furtuna e oricînd posibilă, se cred în deplină siguranță. Dar, sînt obosit, asta e!

Cum să fiu tot timpul prezent și să nu adorm pe furiș în timp ce merg și casc gura la pereții împopistrați cu mici firme sobre de întreprinderi și instituții importante, centrale? Sau, mai bine zis, pentru cine să fiu prezent de vreme ce nimeni nu mă cunoaște și nici nu-i deranjat sau intrigat sau curios să știe ce e cu trecerea mea pe aceste trotuare? Ei, da, dar eu nu mi-am propus să fiu un alt om pentru cineva anume, ci pentru mine, în primul rînd pentru mine, ca să uit. Să uit. Să fiu altul. De fapt, să uit ce? Că purtam barbă, hanorac de culoare kaki și ghete cumpărate cu o sută și un leu de la magazinul pentru vînători și pescari? Că nu coboram de la stație în

Mocleasa, orașelul de la poalele muntelui, decît o singură dată pe lună (ceea ce face, în tot stagiul, doispe ori trei, treișase) și că, în afară de prima și de ultima din aceste treizeci și șase de zile, toate celelalte le-am petrecut în prezența ei? Că m-am minunat tot timpul de frumusețea ei și de distanța între noi care părea de la început și s-a dovedit la sfîrșit că e cea mai mare distanță posibilă între doi oameni? M-am gîndit încă de cînd am văzut-o dacă nu cumva femeia, prin forma ei, cînd este perfectă – și trupul ei avea această perfecțiune, jur – și prin gîndurile ei cînd încerci să le înțelegi – și eu am încercat tot timpul, și cînd eram cu ea și cînd nu eram, în zilele și nopțile lungi de la stația meteo – dacă nu cumva, deci, femeia e de origine extraterestră. Cred că toate cazurile de înțelegere între un bărbat și o femeie sînt datorate imperfecțiunilor unuia sau ale celuilalt, impurității ei ca extraterestră sau tendințelor lui nepămîntene. Sau poate e invers, cine știe, poate ele sînt pămîntence și noi extraterestri. Altfel cum să-mi fi explicat eu atunci, ceea ce nu-mi explic acum altfel decît prin această idee a originii diferite, acea fascinație cu totul nouă, neumană, cu care îmi priveam trupul înaintînd cu pași felini pe trotuarul de vis-à-vis de restaurantul *Dacia* din centrul tîrgului (unde îmi luam primul prînz plătit din salariul meu la un restaurant de categoria întîii)? Nu felul în care gîndul meu considera că trebuie să fie frumosul, nu niște legi și reguli logice ale frumuseții mă determinau să stau cu ochii holbați prin fereastra murdară a celui mai bun restaurant din Mocleasa la felul cum pășea ea pe lumina soarelui așternută pe trotuar la marginea unui zid galben. Și nici animalul care stătuse singur la stație o lună întregă și acum coborîse, își luase primul salariu, mîncase mușchi de vacă în sînge și se simțea foarte sigur de sine, băuse o sticlă de vin negru, puterea ursului, și se lăsase puțin pe spate rezemîndu-se de spătarul plușat cu roșu al scaunului, nici el nu era cel care o privea cu atîta fascinație. Ceea ce făcea tensiunea acelei priviri, a celui releu prin care pornea în ambele sensuri o putere uriașă, o electricitate de nemăsurat, era faptul că lega două lumi. Una pămînteană și alta nu. Ca să uit acele atingeri întîmplătoare cu o altă lume trebuie să fiu alt om, un om mereu prezent la ce i se întîmplă pe pămîntul pe care îl calcă. Deci nu pentru eventuala observare a prezenței mele de către ceilalți trebuia să fiu nou, ci pentru mine.

Așadar, am bătut la rînd tot orașul pînă cînd, pe la prînz, am nimerit la Direcția agricolă. Am așteptat o vreme într-un secretariat unde tot sunau telefoane și nu le răspundea nimeni. Pe urmă am mers pe niște culoare întunecoase condus de o secretară de vreo cincizeci de ani și cu mustăți de

ziceai că sînt cînite și am mai așteptat vreo jumătate de oră și-ntr-un alt birou a cărui fereastră dădea spre curtea interioară. Acolo mirosea a tutun vechi, mai bine zis a fum rece, a încăpere neaerisită de multă vreme. Am deschis fereastra și am simțit în nări mirosul gunoiiului din tomberoanele neridicate încă și lăsate în plin soare în acea parte a curții în care astrul tocmai desena un trapez pentru că se apropia ora două. Am privit și careul de cer delimitat de zidurile clădirii și am văzut norii cirrocumulus cu care îmi dădusem întîlnire încă din gară, de dimineață. Vreau să spun că știam că vor apărea și că după ei va veni și furtuna, mica ploaie de vară de la sfîrșitul lui septembrie, poate ultima de acest fel a anului. Cînd am închis fereastra a intrat în sfîrșit cineva și pe ușa aia capitonată care ascundea în spatele ei, pentru cei care ar fi privit-o de pe coridor, trei birouri neocupate și un meteorolog așteptînd.

Mărunțelul cu ochii mobili și cu chelie strălucitoare care a pătruns pe ușă părea un tip binevoitor, practic, îmi dădea încredere. Mi-a strîns mîna și a plecat direct spre dulapul metalic în care credeam că are de căutat o hîrtie care mă privește. Țasta a fost și motivul pentru care primele cinci minute l-am examinat cu deosebită atenție. A manipulat în fel și chip cele vreo douăzeci de hîrtii dreptunghiulare dintr-un dosar despre care credeam că-i al meu. Pe urmă l-a închis și am văzut că scrie pe el „îmbunătățiri funciare din zona...” Pînă să mă dumiresc că l-am privit degeaba cu interesul cu care te uiți prin oglinda din tavan la mîinile chirurgului care-ți umblă prin viscere, el ieșise.

După altă jumătate de oră a apărut alt funcționar, un fel de rugbist cu ochelari și cu unghii lustruite, care nu mi-a strîns mîna, nu m-a salutat în nici un fel, dar, mult mai important, m-a întrebat cum mă cheamă și la ce stație meteo am lucrat înainte. A căutat apoi într-un dulap metalic, a scos alt dosar, din acela o listă, dintr-un sertar altă listă, a bifat cîte ceva pe fiecare, apoi a ieșit și mi-a spus să-l aștept puțin. Cînd a revenit avea în mînă o foaie bătută la mașină și prin hîrtia subțire, dinspre locul în care mă aflam, se putea vedea urma unei ștampile mari, roșii. A citit îndelung hîrtia care nu conținea decît trei sau patru rînduri dactilo, era numirea mea în funcția de meteorolog la stația de lîngă Fitotronul din Fuica. Poate se gîndea la ceva și continua să stea cu ochii pironiți pe hîrtie, pentru că lucrul ăla important la care se gîndea îl făcuse să uite de mine. Într-un tîrziu l-am auzit sugîndu-și resturile alimentare dintr-o măsea găurită. S-a ridicat și mi-a urat succes cu o figură brusc schimbată. Cred că zîmbetul era acela care îl făcea să arate cu totul altfel decît înainte. Am întrebat aproape în șoaptă dacă știe de unde

pot lua un autobuz spre Fitotron. S-a uitat la mine cu mult reproș, și ridicarea ușoară din umeri însemna de fapt: „Ja, mai lasă-mă-n pace și descurcă-te!”

Am luat-o tot spre sud și tot pe bulevarde pînă cînd am văzut pe un troleibuz cuvîntul autogară scris cu litere roșii. Era aproape plin și înăuntru lui se vorbea cu voce tare, doi inși se-njurau și au încercat să-și dea pumni peste capetele necunoscuților din jurul lor. Șoferul a pus o frînă brusc și a reușit să-i despartă eficient. Am ghicit după bagajele de care mă tot împiedicam în timp ce eram împins de călătorii care urcau la fiecare stație că troleul ăla merge într-adevăr la autogară. Îmbrăcămintea celor din jurul meu, ca și a mea, de altfel, era prea groasă pentru căldura neobișnuită (35 de grade) și umiditatea crescută din aer. Astfel că totul mirosea cum nu se poate mai interesant, iar gulerul cămășii mi se lipise pur și simplu de ceafă. În prima parte a drumului oamenii încă mai aveau destul loc, se mai puteau evita, mai aveau straturi subțiri de aer între ei. Încă își mai cereau scuze cînd se atingeau din greșeală, cereau voie să treacă unii pe lîngă ceilalți. Apoi au apărut mici incidente, și unul degenerase într-o ridicolă ceartă. Pe măsură ce aglomerația creștea, această grijă a evitării contactului devenise însă inutilă. Nu mai era nimic neobișnuit să te sprijini de vecin în timp ce el își scoate servieta cîrpită cu sîrmă dintre picioarele tale și-ți agață pantalonul. Deși posibilitatea de a incomoda pe altcineva crescuse foarte mult, nimeni nu mai părea să se sinchisească de asta. Vreau să zic că l-am zărit la un moment dat pe unul dintre cei doi nevrigoși chircit între doi mult mai solizi decît el și cu părul răvășit de o plasă cu pîini ce era trecută de la cineva la altcineva pe deasupra capului său. Acum tăcea, deși mai devreme începuse scandalul pentru un simplu cot ce i se oprise în pîntece fără voia celui alt.

Fobia contactului cu aproapele tău îți dispăre pe măsură ce el îți e tot mai „aproape” din cauză că sîntem mulți într-un loc. Încercasem să-i explic acest lucru și socrului meu potențial, domnului avocat Miorean. Cît stai departe de oameni și se pare de neconceput orice atingere fizică de unul sau altul dintre ei. Acolo, la stația din munte, mă tot gîndeam, cînd stăteam singur și nu mai aveam chef să citesc, la astfel de lucruri inutile. Mie însumi mi se părea dezagreabilă apropierea de orice alt individ uman (în afară de fiică-sa, firește!), dacă îmi închipuiam această apropiere atunci cînd eram singur la stație. În tîrg însă, dacă undeva se strîngeau la un loc să vadă ceva sau să-și spună ceva ori pentru că ar fi avut de primit ceva, mergeam și eu și mă amestecam printre ei. Nu mi se mai părea deloc ciudat să fiu împins,

bruscat fără voie sau călcat pe picior. Aveam chiar un sentiment de ușurare, de dispariție bruscă a oricărei crispări și, chiar dacă vedeam că mica masă în care mă aflu face o greșeală, se îndreaptă spre o capcană sau staționează în mod inutil într-un loc nepotrivit, un fel de împăcare intervenea peste impresia inițială, tocmai din cauză că ne aflam mai mulți (și atît de strînși unul într-altul) în aceeași greșeală. La ce-i folosea, îl întrebam, într-una dintre cele două întrevederi destul de lungi pe care le-am avut cu el, să se tot țină așa, deoparte? Impresia că oamenii sînt mai greu de suportat de aproape e numai una din multele halucinații ale singurătății. I-o certificam eu, care trăisem și o stare și cealaltă, și în astfel de lucruri nu atît vîrsta contează, cît experiența efectivă. Știam că nici nu practicase la bară, era, cum se spune, un avocat de birou, un cercetător al justiției și nu un participant la o împărțire a ei ca o pradă mulțimii. Nu se întîlnise, toată viața, decît cu vreo cîteva persoane și cu acelea la ore fixe pentru că-i erau prieteni și aveau aceleași tabieturi, aceleași fobii. De ce voia el s-o condamne pe fiică-sa la o viață de felul acesta? Numai pentru că se temea să o lase să se amestece cu lumea, pentru că nu și-o putea închipui făcînd dragoste cu un bărbat? Sau pentru că prietenii lui nu aveau băieți de însurat?

Domnule, zisese, dar nu-i pentru dumneata, ea face pian, merge în expoziții de pictură, dumneata cu bocancii ăștia nici nu ai putea să știi cum să calci în preajma ei. Ești un om al acțiunii, nu vei înțelege de ce își cumpără *pick-up* și discuri după gustul și imaginația ei. Mai devreme sau mai tîrziu, vei dori să se întîmple invers cu tot ceea ce este pentru ea, acum, firesc.

L-am asigurat că am și eu *pick-up* și discuri acolo la stație și că le ascultam chiar foarte des, tot nu am mare lucru de făcut, nopțile sînt lungi iarna și frumoase. I-am servit o listă de capodopere ale muzicii în interpretări cît mai celebre și, după ce a ciulit urechea cu interes, s-a repliat și a zis: Spoyală! Cum, Lazar Berman spoyală, domnu' avocat? – am ridicat eu vocea, pentru că ăsta fusese ultimul nume din înșuruirea mea. Știi ce, a zis, muzică nu poți discuta chiar cu oricine, așa, pentru că știe și el. Cu muzica e altceva. Am dedus că vede posibila noastră căsătorie ca pe o mezalianță și i-am comunicat această deducție a mea. Tăcea. Atunci – zic – de ce nu-mi cereți pedigriul, dacă e vorba de sînge, de ce nu-mi cereți să vă arăt librettele CEC, dacă e vorba de vreo diferență de stare materială, de ce nu vreți să discutăm, dacă e vorba de cultură? Tăcea în continuare. Pe urmă a cata-dicsit să spună că și mezalianța e altceva și a refuzat să mai continue discuția. Aveam să-mi dau seama și singur că e altceva în cele încă vreo

șapte sau opt întâlniri pe care le-am mai avut cu ea înainte de a merge din nou, bărbierit și înțolțit cu finețuri de data aceasta, la domnul avocat Mierean, să-l întreb ce gânduri mai are cu fiică-sa, care și așa, tot se culcă cu mine de mai bine de doi ani, a venit de câteva ori și sus, la stație, adică „la stîină”, cum pretinde dom' avocat. Eram ironic și puțin nervos, dar cred că începusem să știu că femeia e de pe altă planetă. Eu și ea ne înțelegeam minunat în toate privințele; trăia cu pasiune fiecare minut pe care îl petreceam împreună, îmi urmărea întreg raționamentul după care era mai mult decît necesar să ne căsătorim și chiar foarte repede, aproba totul și spunea *nu* doar la sfîrșit, cînd o întrebam „și dacă taică-tu nu-i de acord?” „Atunci, nu!” – zicea ea. Și eu mă uitam la ea de foarte aproape și de mai la un pas, doi și era tot atît de frumoasă și o doream și simțeam că mă dorește și făceam dragoste și ne odihneam apoi ascultînd Schumann și, într-un tîrziu luam de la capăt întreg raționamentul și obțineam același răspuns: un da condiționat de răspunsul tatălui ei, deci un nu ferm. Dar mai bine nici nu mă mai gîndesc la vremea asta de mult apusă. Apusă adică doar de câteva zile, atunci cînd coboram din autobuz în marginea satului Fuica și vedeam că un vînt potrivit și o acoperire de 2/8 deja însemnau începutul furtunii. Ceilalți călători ieșeau în urma mea din autobuz ca dintr-o baie finlandeză, roșii la față și grăbiți să adoarmă cît mai repede într-o cameră umbroasă.

Imaginea ce ți se formează despre un loc atunci cînd ajungi acolo întîia dată e o imagine specială. Ea diferă, desigur, uneori mai mult, uneori mai puțin, de tot ce ți-ai imaginat în timp ce veneai spre loc. Dar diferă și de imaginile următoare, mai bine zis de imaginea care se acumulează. Chiar dacă obiectele care populează respectivul loc sînt exact aceleași, chiar dacă nimic nu s-a schimbat și nu s-a mișcat, nu s-a decolorat, nu s-a învechit, cele două imagini, cea familiară și prima imagine, diferă enorm și definitiv. Nu pot explica de ce se întîmplă așa, dar la mine așa-i întotdeauna.

Deci autobuzul mă lăsase într-o margine de sat bogat, cu curți împrejmuite cu garduri solide, unele cu grădină frumos îngrijită în față, altele închise între ziduri după modelul caselor din Transilvania, altele mai micuțe și mai cochete, vopsite cu albastru pe dinafară, cu gemulețe mici, înconjurate de brîuri albe de var, perle pierdute-n grădini atunci deja colorate de toamnă. Mă aflam pe un loc mai înalt și puteam vedea de acolo valea dulce pe care satul cobora spre rîu, într-o parte a șoselei, casele alinate ca în tîrgul de la poalele Muntelui Mare, de cealaltă. Un drum asfaltat, curat și fără gropi, ducea spre ceea ce mi-am dat seama imediat că e Fitotronul; la vreo doi-trei kilometri de marginea satului, în plin cîmp, dar

nu departe de o pădure care căpтуșea toată partea de nord a orizontului, se întrerupea puțin în dreptul șoselei pe care venisem cu autobuzul, continua pe la est, se pierdea într-o zonă de vale și apărea din nou la sud, pe dealul de vis-à-vis de sat. Aveam să aflu mai tîrziu că rîul e traversat de două poduri (dacă nu trei!) și că satul continua și pe partea cealaltă a fiului, spre pădure. Așa se explică de ce în comună existau două C.A.P.-uri și de ce primarul a crezut în primul moment că sînt agronomul repartizat la unul dintre ele. Ați venit pentru CAP Temelia, nu-i așa, a zis el, imediat ce m-a văzut că urc treptele ca să pătrund în sediu. Stătea pe o bancă de lemn în fața primăriei și-i examina cu atenție pe toți cei care coboriseră din autobuz și se răs-pîndeau în diverse direcții. Moș Pătrule, a strigat el către o direcție de unde nu putea să apară nimeni, apoi s-a întors din nou spre mine. Un „bine ați venit la noi” cam prea entuziast, apoi un deget în gură și un fluierat asurzitor în urma căruia și-a făcut imediat apariția un om fără vîrstă și îmbrăcat în halat albastru spălăcit, cu cojoc pe dedesubt și căciulă cam jupuită pe cap. Clasicul om de serviciu al primăriei, omul bun la toate și la nimic, omul care a văzut multe și a înțeles puțin sau nu vrea să se știe ce a înțeles. „Ia vezi, mă – zise primarul – că era moș Pătru p' aici, spune-i că-i veni chiriașu'.” Intrarăm în primărie și-i întinsei energicului primar hîrtia de repartizare. Cam bănuiam că o neînțelegere și-a făcut loc ușor, ușor, din graba lui și din ezitarea mea, dar îl lăsam să se dumirească singur. Prima rafală de ploaie răpăi pe tabla acoperișului primăriei, iar omul din fața mea începu să caute niște ochelari pe care probabil că nu-i folosea prea des după cît timp i-a trebuit să-i găsească. Îi găsi într-un tîrziu și și-i puse pe nas. Rama lor fusese ruptă la jumătate, probabil se așezase cineva pe ei, și fusese cusută gospodărește cu o bucată de sîrmă subțire de la ramele pentru stupi. Locul în care sîrma fusese înfășurată să țină arăta ca un moț de curcan în repaus. Omul citi și se dumeri. Între timp intrase și moș Pătru care-mi zisese: „Să trăiești, neică, tu ești, mă? Hai încoa să te pup!” „Nu e el” – zise primarul tocmai cînd moșul mă pupa mai zgomotos. „Stai, bre, că nu e el, el e dă la Fitotron, dă la meteorologie. Da', ia-l și p'ăsta că-i bun, știu io dacă al' lalt o mai veni sau n-o mai veni?”

Se stabili în câteva minute că aveam să stau cu chirie la moș Pătru tocmai dincolo de rîu („dacă vă convine că-i cam departe, zisese primarul, noi am crezut că ați venit pentru Temelia, ăia așteaptă un agronom să le vie!”; „Nu-i nimic” – am zis eu), că la Fitotron nu prea e loc de cazare că „Au ei două blocuri acolo, da' sînt mulți ingineri, profesori, unii vin, alții pleacă, mai bine să fii dumneata sigur!”; că la stație mai lucra un meteorolog,